GAMMA LAWOWSKA

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Portugalia. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Szwajcarya. — Włochy. — Rosya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

- FOO3: --

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Gymnazyum Rzeszowskie. - Stowarzyszenie agronomiczne "Corte Palasio". - Mianowania. - Zbory nauczycielskie.)

Krakauer Zeitung donosi: Na mocy rozporządzenia wysokiego c. k. ministerstwa wyznań i oświecenia z 21. czerwca nr. 7407 zredukowane będzie sześcio-klasowe c. k. gymnazyum w Rzeszowie z nadchodzącym rokiem szkolnym na cztero-klasowe gymnazyum niższe.

Jego cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian, gubernator jeneralny Lombardyi i Wenecyi przyzwolił w. rozporządzeniem dd. Londyn 20. czerwca dla podźwignienia rolnictwa na podpisanie w imieniu wszystkich dobroczynnych zakładów publicznych w Lombardyi 470 akcyi (po 1000 lirów) stowarzyszenia agrenomicznego "Corte Palasio", które zamierza zakupić, uprawić i ulepszyć jedną z więkazych posiadłości gruntowych, i zaprowadzić w niej wzorową szkołę rolnictwa.

C. k. najwyższa kontrolująca zwierzchność obrachunkowa nadała opróżnioną u siebie posadę koncepisty nadwornego Franciszkowi Sidorowiczowi, oficyałowi obrachunkowemu c. k. buchhalteryi centralnej dla spraw zakładów komunikacyjnych.

Na mocy rozporządzenia c. k. ministeryum odbywać się będą także w Węgrzech i w przyległych Węgrom krajach koronnych zbory nauczycielskie.

Ameryka.

(Stan rzeczy w południowej i centralnej Ameryce.)

Listy i dzienniki otrzymane z Chili i Peru sięgają do drugiej połowy kwietnia, i w bardzo smutnem świetle wystawiają polityczny stan rzeczy w Peru. Pełno znów nieładu rewolucyjnego w dawnym kraju czci słońca, który w ciągu lat 333, odkąd świątynie jego zbu-rzono, a "synów słońca" zawojowano i prawie wytępiono, nietylko że się nie podźwignął, lecz nadto i to utracił, co już miał dobrego, a mianowicie utracił pokój, byt dobry i rozwój wewnetrzny. Jenerał Vivanco rozpościerał jeszcze z końcem kwietnia władze swa na wyspach Chincy i na morzu, i zagrażał wybrzeżom peruwiańskim. Jenerał Castilla zaś trzymał się zwycięzko na stałym lądzie. Wojsko przesiąkło całkiem duchem rokoszu, i trudno na niem polegać. Jenerał Rivas, stronnik jenerała Vivanco, zebrał w Arequipa 2000 zołnierza, i przygotowuje się do walki z jenerałem Castilla. Wychodźcy tyrolscy dostaną się do Peru w chwili bardzo niepomyślnej, gdyż widocznie zanosi się znów na wojnę domową. – Z ostatniego numeru dziennika el Mercurio del vapor okazuje się, ze ciągle jeszcze pracują nad wykonaniem planu hiszpańsko-amerykańskiej unii państwa, a zwłaszcza po wypadkach najazdu awanturników pod wodzą Walkera. Potąd jednak są to same tylko dobre chęci i życzenia narodowości zagrożonej, która czując dobrze swą niemoc, leka się niebezpieczeństwa z północy i szuka wszelkich środków pomocy. Lecz wszelkie usiłowania w tej mierze na nic się podobno nie przydadzą. Przedewszystkiem idzie o ścisły związek zachodnich państw Ameryki południowej. Zadna jednak republika nie chce drugiej ustąpić pierwszeństwa, władzy lub przewodu. I tak domaga się Nowa Grenada "el modelo de las Republicas" (wzór republik) któryto zaszczyt przypisuje sobie dla swych instytucyi liberalnych przewodu w tym związku państw południowo-amerykańskich, a tego samego chce i republika Chili ze względu na swą przewagę materyalną, na swe bogactwa silnego i ustalonego rządu, i mimo nawet niedokładnych swych instytucyi politycznych. Do tej zresztą niedokładnyci instytucyi politycznych republika Chili wcale się nie przyzn: -- Tecz ją w tem wyręcza artykuł dziennika "Mercurio Val-

Portugalia.

(Konkordat z Stolicą apostolską.)

Względem praw patronatu korony portugalskiej w Indyi i w Chinach stanęła między stolicą apostolską i Portugalią umowa następująca: W Imię Trójcy przenajświętszej. J. Ś. papież Pius IX. i J. M. Król D. Pedro V. postanowili wspólnie uregulować wykonywania praw patronatu przyznanego koronie portugalskiej w Indyi i Chinach, i mianowali w tei mierze pełnomocników swoich: Jego Św. papież mianował J. Em. kardynała Camilo di Pietro, pronuncyusza apostolskiego w Portugalii, a J. M. Król portugalski J. E. Rodryga de Fonseca Magalhaens, para królestwa, rzeczywistego radźcę państwa, ministra i honorowego sekretarza państwa itd., którzy po wymianie pełnomocnictw swoich zgodzili się na punkta następujące:

Art. 1) Prawo patronatu korony portugalskiej uregulowane bula apostolska i przepisami kanonicznemi wykonywane być ma odtad w następujących kościołach w Indyi i w Chinach. (W dalszych artykułach począwszy od 2. aż łącznie do 10. wymieniono kościoły, biskupstwa, prowincye w Indyi i w Chinach, tudzież wyspy nalezace do jurysdykcyi duchownej). Art. 11) Ojciec św. przestrzegając obowiązków apostolskiego urzędu swego, pragnąc położyć koniec zamieszaniu w sprawach kościelnych Indyi, które potąd zamącało spokojność wiernych wyznawców, i nie mogąc już dłużej patrzyć okiem spokojnem na ten smutny stan rzeczy tamtejszych — a J. M. Król najwierniejszy D. Pedro V. ożywiony równie szczerem życzeniem przywrócenia kościołom tym spokoju i przyczynienia się do dobra tych gmin chrześciańskich, umówili się i postanowili, by niezwłocznie przystąpiono do spisania dokumentu dodatkowego, w którwych wytknieto grapico tych hiskungty i krain, do których rozz rymby wytknięto granice tych biskupstw i krain, do których roz-ciąga się prawo patronatu według oznaczenia w artykułach powyższych. Art. 12) Bule intronizacyjne biskupów nowych mają zawie-rać w sobie także i oznaczenie nowych granic. Art. 13) W zamiar tego zamianują obie wysokie strony kontrahujące dwóch komisarzów. Komisarze ci wybrani być mają w duchu pojednawczym z osób obe-znanych dobrze ze stosunkami miejscowemi, i zajmą się wytknięciem granic nowych. Wysokie strony kontrahujące wymienią komisarzom miejsca, w których według ugody wspólnej wykonywane być ma prawo patronatu. Art. 14) Mogą być zaprowadzone nowe biskupstwa w krainach znajdujących się poza obrębem granic wspomnionych. Biskupstwa te poddać można zaraz od chwili ich zaprowadzenia patronatowi korony portugalskiej, jeśli tylko dopełnione wprzód będą formalności potrzebne. Art. 15) J. Ś. papież przyzwala odnośnie do Art. 7. na poruczenie instytucyi kanonicznych miano-wanemu przez J. M. Króla portugalskiego arcybiskupowi w Goa. Wysokie strony kontrahujące zgadzają się na to, by przed instalacyą nowego arcybiskupa wytknęli komisarze granice nowej dyecezyi. Oprócz tego zgadzają się także i na to, by jurysdykcya arcybiskupa nowego rozciągała się tymczasowo do krain, plebanii, kościołów i misyi, które już obecnie uznają jurysdykcyę arcybiskupią, i by inne podlegały i nadal przynależnej jurysdykcyi wikarych apostolskich. Prowizoryum niniejsze trwać ma aż do zaprowadzenia nowego biskupstwa. Po nastapionem zaś porozumieniu się względem granic no-wych tych biskupstw w Indyi, podda je stolica apostolska jurysdyk-cyi arcybiskupa w Goa, a biskupom nada równocześnie instytucye kanoniczne. Art. 16) Po przyjęciu granic terytoryalnych wspomnionych biskupstw nowych przez stolicę apostolską, zaproponuje korona portugalska kandydatów do tych biskupstw, a papież wyda potrzebne bule instytucyjne, by wikaryusze apostolscy mogli pełnić urząd swój w obrębie nowych tych biskupstw. Art. 17) Konkordat niniejszy łącznie z alegatami A. i B., które jedną całość stanowią, otrzyma ratyfikacyć wysokich stron kontrahujących, a ratyfikacyć mają być najdalej we cztery miesiące po podpisaniu umowy niniejszej wymieniane w Lizbonie. — Co też i nastąpiło.

Miszpania.

(Przyspieszenie ustawy prasy. – Poseł do Londynu. – Rozruchy w Maladze. – Spokojność w Katalonii. – Domyślne zmiany w wyższych posadach. – Wichrzenia w Katalonii.)

Madryt, 24. czerwca. Nad wszelkie spodziewanie zażądał wczoraj rząd upoważnienia w izbie Kortezów, ażeby ustawa druku w takim składzie, w jakim jest teraz, mogła być zaprowadzona. Zdaje się, że gabinetowi zależało wiele na tem, ażeby sprawa ta przed zamknięciem sesyi załatwiona została, i dlatego nastawał. —

Pan Gonzalez Bravo uda się zaraz po zamknięciu sesyi na swoją posadę do Londynu, gdzie obecność jego wielce będzie potrzebna, jeśli, co łatwo być może sprawa mexykańska wojną się zakończy. Dzienniki w Maladze wspominają o odkryciu republikańskiego spisku w tem mieście. Zabrano wiele broni i amunicyi, i uwięziono kilku podejrzanych. Władza użyła sprężystych środków. — Stan Katalonii polepsza się znacznie. W Barcelonie rozpoczęto już nanowo robotę w kilku fabrykach. a bliskie obsite żniwa uśmierzą zupełnie dawne zniechęcenie.

— Według korespondencyi do dzienników francuskich postanowił rząd hispański odwołać z Kuby jenerała Concha, który na wyspie tej piastuje posadę gubernatora, jeśliby według wszelkiego spodziewania sam się nie podał do dymisyi, zwłaszcza że rząd hiszpański unieważnił niektóre rozporządzenia gubernatora. Następcą jego wymieniają jenerała Lersundi, a w takim razie objąłby Gonzales Bravo kierunek spraw marynarki. Stan rzeczy w Katalonii zawsze jeszcze nie ustalony, a w Barcelonic zanosi się znów na zawichrzenia z powodu zmowy robotników.

Anglia.

(Rada gabinetowa. — Wyprawa wojsk do Indyi. — Czynności w Izbach d. 26. czerwca. — Wyjazd Arcyksięciu Ferdynanda Maxymiliana. — Uroczystość rozdania krzyża waleczności. - Bunty bengalskie. — Wyprawa wojsk.)

Londyn. 27. czerwca. Dziś po południu była w urzędo-

Londyn. 27. czerwca. Dziś po południu była w urzędowem pomieszkaniu Lorda Palmerstona rada gabinetowa. Głównym przedmiotem obrady były bez watpienia najnowsze wiadomości z Indyi.

Do Chatham nadszedł rozkaz ministra wojny, ażeby wyprawiono niezwłocznie 3000 podoficerów i żołnierzy prowizorycznych batalionów, które mają połączyć się z pułkami swemi w Indyi. Wojsko to odpłynie w pierwszych dniach lipca z Gravesend, gdzie przygotowano już dostateczną liczbę okrętów transportowych.

Na wczorajszem posiedzeniu Isby wyższej odczytano po raz pierwszy bil względem przysięgi parlamentarnej. Potem nastapiło trzecie odczytanie bilu względem podatku kościelnego w Irlandyi (Minister-Monej-Bil), i bil ten został przyjęty 24 głosami przeciw 7.

W Ishy niższej odczytano po raz drugi takzwany: Probate and Lettres of Administration-Bil, a potem obradowano w komitecie nad bilem względem nadużycia zaufania.

Jego cesarzew. Mość najdostojniejszy Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian odjechał wczoraj (25.) rankiem z Londynu. Już o godzinie 3. udał się Arcyksiążę wraz z świtą powozem do Woolwich, a ztamtąd odpłynąt na paropływie "Black Eagle" z biegiem Tamizy do Sheerness, gdzie c. k. fregata "Elżbieta" stała na kotwicy. W Woolwich przyjmował Jego cesarzew. Mość komendant okrętowych warsztatów królewskich na czele gwardyi honorowej, i równocześnie powitano gościa dostojnego 21 wystrzałami działowemi, po czem Arcyksiążę udał się o godzinie 7 na pokładzie przygotowanego umyślnie dlań paropływu do Sheerness. Sród huku salw działowych okrętu banderowego "Waterloo" odpłynął Jego cesarzew. Mość na paropływie "Elżbieta" przy sprzyjającej pogodzie ku portowi Antwerpii.

Londyn, 26go czerwca. Uroczystości rozdawania krzyża Wiktoryi czyli orderu za waleczność (Order of Valour) sprzyjała dziś najpiękniejsza pogoda. Już o godzinie 7mej zrana były prawie wszystkie miejsca w Hyde-parku obsadzone. Na otwartym placu naprzeciw Park-lane i prawie równolegle z ta ulicą wzniesiono długi szereg galeryi, na których mieściło się do 7000 osób. W pośrodku znajdowała się inna, karmazynowem suknem wybita galerya, przeznaczona dla ciała dyplomatycznego, członków parlamentn i dygnitarzów cywilnych i wojskowych. Przed nią wznosiła się estrada przeznaczona widocznie dla Królowy; ale nierobiono z niej użytku, gdyz Jej Mość Królowa pozostała przez całą ceremonię na koniu. O godzinie 9. zaczęły zbierać się wojska, w liczbie do 6000 ludzi, a żołnierze, którzy mieli z rak Królowy otrzymać krzyż Wiktoryi, ustawili się w pobliżu centralnej galeryi. O godzinie 10. przybyła Jej Mość Królowa konno. Obok niej jechali książę Albert i książę Pruski Fryderyk Wilhelm. W kilka minut potem rozpoczęła się ceremonia. W ogóle otrzymało order 12 majtków, 2 żołnierzy okrętowych i 47 żołnierzy armii lądowej.

O buncie krajowych wojsk w Bengalii pisze dziennik Globe: "Otrzymane dotąd wiadomości o szerzeniu się buntu w armii indyjskiej są tylko telegraficzne, i musimy przeto oczekiwać poczty poniedziałkowej, by ocenić dokładnie charakter! i doniosłość tej pożałowania godnej sprawy. Tymczasem jednak możemy zapewnić szanownych czytelników uaszych, że siły zbrojne, jakie obecnie mamy w Indyach do dyspozycyi, są dostateczne na wszelki wypadek. Dwa pułki kawaleryi, 4 pułków piechoty i znaczna liczba mniejszych oddziałów, razem do 8000 ludzi, otrzymało rozkaz odpłynąć niezwłocznie. Wojska te były pierwotnie przeznaczone do zastąpienia innych pułków piechoty i znaczna liczba mniejszych oddziałów, razem do 8000 ludzi, otrzymały rozkaz odpłynąć niezwłocznie. Wojska te były pierwotnie przeznaczone do zastąpienia innych pułków, których czas służby upłynął już; ale teraz pozostaną one jeszcze tak długo w Indyach, dopokąd potrzeba będzie ich obecności, i tym sposobem zostaną wojska europejskie w razie potrzeby pomnożone o 5000 ludzi. Otrzymane jednak w tej chwili doniesienia utwierdzają nadzieję, że niepotrzeba będzie żadnych nadzwyczajnych środków do przytłumienia tego buntu."

Brancya.

(Nowy telegraf podwodny. — Ulgi w handlu z Rosyą. — Budżet na rok 1858. — Obúż pod Chalons. — Doniesienia z Otahiti. — Trudność zgody Hiszpanii z Mexykiem. Nowe urządzenie w administracyi. — Przytułki zostającym pod interdykcyą.)

Paryz, 28. czerwca. Dziennik urzędowy donosi: Pan Balestrini miał temi dniami zaszczyt przedłożyć Cesarzowi swój plan telegrafu podwodnego, elektryczny swój wodomiar, którego model badają teraz w ministeryum marynarki i ma być na rozkaz Cesarza ustawiony w konserwatoryum sztuk rękodzieł.

Na dniu 25. b. m. podpisali juž hrabia Hatzfeld i Feruk Chan traktat handlowy między Persya i Prusami na lat ośm. – Jedna z najważniejszych klauzul nowego francusko-rosyjskiego traktatu handlowego ma być znaczne zniżenie rosyjskiego cła przewozowego od win francuskich.

Monitor ogłasza w urzędowej części swojej ustawe względem ustanowionia pewszechnego budżetu wydatków i dochodów na rok administracyjny 1858. Zwyczajne wydatki podane są w tym projekcie na 1.697,556.190 a zwyczajne dochody 1.735,987.885; nadzwyczajne zaś wydatki 19,600.000, a nadzwyczajne dochody na 1,100.266 franków; zaczem wynosiłaby przewyżka 19,958.981 fr.

Wojska liczące 23,000 ludzi gwardyi i 6000 koni pod dowództwem jenerała Regnault de St. Jean d'Angely staną 1. września w obozie pod Chalons.

Monitorowi floty donoszą z Papciti (Tahiti) z 10. marca: "Gubernator Dubouzet odpłynał po zamknięciu zrgomadzenia prawedawczego paroprywem "Styx" na wyspę Ana, gdzie trzy dni bawiąc zwiedzał wszystkie dystrykta i szkoty zostające pod kierunkiem misyonarzy. Takze misya robi postępy i zaciera powoli ślady Mormonizmu. Wkrótce otrzyma wyspa trzy nowe kościoły kamienne, które budują się teraz w dystryktach Tematassa, Paskulara i Hotepipi.

które budują się teraz w dystryktach Tematassa, Paskulara i Hotepipi. Układy między Hiszpanią a Maxykiem zostały jak się zdaje zupełnie zerwane. Pan Lafragua, nadzwyczajny pełnomocnik Me-

xyku, przybędzie temi dniami znowu do Paryza.

Depesza telegraficzna z Paryża z 29. b. m. donosi: Dzisiejszy Monitor ogłasza dekreta, mocą których znicsione zostały jeneralne dyrekcye bezpieczeństwa publicznego i służby telegrafowej. Inne dekreta mianują pana Collet-Meygret, byłego jeneralnego dyrektora bczpieczeństwa publicznego, prefektem departamentu Nord, a pana Besson w miejsce pensyonowanego prefekta Créveceur prefektem Marsylii.

Jest w projekcie, pisze Journal de Frank. założyć dla księży zostających pod interdykcyą osobne przytułki, gdzieby w przyzwoity sposób mogli pracować i utrzymywać się bez zgorszenia drugich, i ażeby zapobiedz występkom i zbrodniom jakich się dopuścił Verger.

Belgia.

(Nowiny dworu. — Sledztwa w Antwerpii.)

Bruxela, 28go czerwca. Królewska familia odjechała dziś zrana o godzinie 9. do Antwerpii, dokąd przed dwiema jeszcze godzinami pospieszył Arcyksiążę Ferdynand Maxymilian, by na pokładzie austryackiej fregaty "Elisabeth" poczynić przygotowania na przyjęcia dostojnych gości. Za przybyciem Króla było śniadanie na pokładzie, poczem młodzi członkowie familii królewskiej przejeżdzali się czółnem po Szeldzie. Król spodziewany jest dziś wieczór jeszcze z powrotem w Laeken, a odjazd Arcyksięcia z Antwerpii nastąpi albo dziś wieczór albo jutro zrana. Do Bruxeli powróci Arcyksiążę dopiero na kilka dni przed 27. lipca.

Śledztwo w sprawie ostatnich zaburzeń w Autwerpii postępuje z wielką surowością. Na jutro wezwano znowu znaczną liczbę

obżałowanych.

Holandya.

(Traktaty handlowe z Japonia i Persya. — Wiadomości bieżące. — Żołnierze napoleońscy.)

tat handlowy. Japonia przyzwala Holendrom wolnego wstępu do portu w Nangasaki i używania tych wszystkich swobód, jakie wymówione są w traktatach z innemi mocarstwami. Nadto wolno Holendrom będzie za oplatą zwiedzać świątynie japońskie, gościć po gospodach i przepatrywać sklepy kupieckie. Zaręcza im się swoboda wyznania religijnego, wolność wszelka kupna i przedaży, przytem usuwają się wszelkie poniżające formalności, które od lat 150 upakarzaty gościa holenderskiego w Japonii. — Rząd nasz zawarł temi dniami traktat handlowy także z perskim ambasadorem Feruk Chanem, który tymczasowo trwać ma lat ośm. Amsterdam-Courant zapewnia, że rząd francuski utożył się z rządem holenderskim, w jaki sposób mają być wypłacone legaty, które cesarz Napoleon weteranom armii holenderskiej testamentem przeznaczył. Zgłosiło się po nie około 50 starych holenderskich i luxemburskich żołnierzy.

Szwajcarya.

(Wielka rada neuenburgska. – Ujęcie jednego z dyrektorów banku angielskiego.)

Wielką radę neuenburgską zwołano na dzień 29. czerwca, by wzięła do wiadomości urzędowej wypadek głosowania ludu w sprawie rewizyi konstytucyi i wydała dalsze rozporządzenia względem wyboru rady konstytucyjnej.

Do Lausanne przybyło dwóch angielskich ajentów policyjnych i jeden francuski, który złodzieja kolei północnej, Carpentier'a, w Nowym Jorku przytrzymał. Śledzili oni za jednym z dyrektorów królewskiago banku angielskiego. Zbiega tego wykryto i z rozkazu sędzi pokoju przytrzymano. Na wydanie jego przyzwolono 20. czerwca.

LUIDENY.

(Mennica neapolitańska. – Bicie monaty. – Uchwały w Izbach. – Wyższe płace pro-fesorów. – Protestacya miasta Cagliari. – Wyrok za przestępstwo prasy.)

Neapol, 22. czerwca. Rząd tutejszy ściągnat wszystkie talary dawniejsze i kazał je przebić na nowo, gdyż okazała się konieczna tego potrzeba, a mianowicie co do talarów z epoki rzadów Króla Karola III. Po cześci były talary te za nadto już wytarte, częścią zaś nosiły widoczny ślad opiłowania umyślnego. Otrzymano też tutaj znaczne przesyłki pięcio-frankowych monet z Francyi, które przebite być mają na talary neapolitańskie. Corocznie wychodzić miało z mennicy królewskiej monet srebrnych wartości poltora miliona dukatów i tylko roku 1849 i 1850 tyle nie wybito. W pierwszym z nich wybito tylko około 163.060, a w drugim niespełna 702.000 dukatów. Natomiast jednak wybito roku 1851 monet srebrnych wartości przeszło dwóch milionów dukatów (według teraźniejszego kursu wynosi wartość dukata 12tr. 45kr. m. k.) Roku 1852 wybito i puszczono w obieg nowej monety srebrnej w samie 1,818 000, roku 1853 wartości 2,228.000, a roku 1854 nawet w sumie 7,766.000. Od 1. stycznia 1847 do końca grudnia 1856, zaczem w przeciągu czasu lat dziesięciu wybito za 38,497.309 dukatów rozmaitej monety srebrnej, a najwięcej talarów i półtalarków, zwłaszcza że drobniejszej monety srebrnej było już i dawniej podostatkiem. Od 1. stycznia r. b. do końca maja odesłano do mennicy starcj monety srebrnej za 4,597.978 dukatów, z czego wybito na nowo za 4,485 013 dukatów, tak ze łącznie z talarami dawniejszemi obiegającemi szczególnie na prowincyi, tudzież z srebrną monetą dawniejszą i z wielką masą monety miedzianej nie brak na środkach do handlu i obrotu tak krajowego jak i zagranicznego, a tak wielkie zasoby monety brzę-czącej świadczą już same przez się o pomyślnym stanie finausów królestwa neapolitańskiego.

Izba druga piemoncka potwierdziła na posiedzeniu 22. z. m. budzet wydatków ministra oświecenia na rok 1858, a między innemi przyzwoliła na wyższe płace dla profesorów przy uniwersytetach w Cagliari i Sassari i na założenie katedr teoretycznej i prak-

tycznej nauki drenowania.

Dziennik Ichnusa donosi, że municypalność w Cagliari protestowała jednogłośnie przeciw nałożonej na miasto akcyzie w kwocie 52.317 fr. jako nazbyt wysokiej. (Wiadomo, że na podobny postępek rozwiązano przed niejakim czasem municypalność Genuy.)

Wyrok skazujący odpowiedzialnego redaktora dziennika Movimento za artykuł obrażający Cesarza Francuzów na czternastodniowy areszt i 500 fr. pieniężnej kary, został potwierdzony także przez sad apelacyi rzeczonego miasta.

HOSYA.

(Zmiany zastępców dyplomatycznych. – Pomnik Sebastopolski. – Jubileusz zaprowa-dzenia chrześciaństwa.)

Petersburg, 20. czerwca. W tutejszym świecie dyplomatycznym zaszły ostatniemi czasy zmiany niektóre. I tak wręczyli nowi posłowie ze Szwecyi i Hanoweru, baron Adelsyard i hrabia Münster listy swe wierzytelne, a ztąd odjechał hrabia Morny może na zawsze - a może tylko tymczasowo, gdyż nie jeszcze pewnego nie ma w tym względzie. – Narzeczona wielkiego księcia Michała, księżniczka Cecylia badeńska przyczyniła się kwotą 500 r. sr. do wzniesienia pomnika w północnej stronie Schastopola. Spodziewają sie, że składki zbierane na to w całej armii rosyjskiej wynicsą do

kilkakroć-stotysiecy rubli.

Z Helsingfors donosza z 12. czerwca: Dnia 18. b. m. obchodzić beda w całej Finlandyi uroczystość zaprowadzenia w kraju tym chrześciaństwa przed 700 laty, a jaka odbyła się już z końcem maja na naszym uniwersytecie. Przy tej sposobności wydał J. M. Cesarz reskrypt do ewanielicko-luterskiego duchowieństwa w całym kraju, w którym wyraża mu łaskawe uznanie czynności jego w stużbie kościoła i ojczyzny. Cesarz bierze też do wiadomości ducha nabożności i mierześci naddaścza tek duchowieństwa jaki nie cha pobozności i wierności poddańczej tak duchowieństwa jak i mieszkańców finlandzkich w ogóle. W końcu zaś mianował J. M. Cesarz rosyjski reskryptem wspomnionym ośm pastorów doktorami teologii, a 10 duchownym, 4 lektorom i rektorowi szkół elementarnych w Abo nadał ordery.

Azya.

(Powstanie w Indyach angielskich. - Telegraficzne doniesienia z Trycstu i Marsylii.)

Depesza telegraficzna z Marsylii z 27. czerwca zawiera następujące szczegóły o buncie w armii bengalskiej: "Podług doniesień z **Bombaju** z 27. maja ogłosili powstańcy w Miracie syna Cesarza z Delhi Królem Indyi, zrabowali bank i miasto i wymordowali Europejczyków. Po zajęciu kilku innych miast połączyły się rozmaite oddziały buntowników i staraniem ich było uzyskać wspólne centrum działania. Miasta Delhi, Amballah i Lucknow były w powstaniu, a tamtejszy stan kupiecki starał się wszelkiemi siłami powstrzymać niebezpieczną agitacyę. Jeden z fortów Kalkutty omało niedostał się w ręce powstańców; ale załoga jego, złożona z Sepojów, niechciała połączyć się z nimi. Gubernator użył wszelkich środków bezpieczeństwa i przyrzekł krajowcom w proklamacyi, że Anglia będzie szanowała ich obrządek religijny." Depesza dziennika Hambr. Nachr. wymienia pomiedzy miastami zajętemi przez powstańców także Nimuch i Nusirabad. Miasto Mirat, leżące nad rzeką Callinuddi w pobliżu Delhi, jestto angielska stacya wojskowa. W liczącem do 300.000 mieszkańców mieście Delhi, dawnej stolicy i rezydencyi Wielkiego Moguła, rezydował dotąd zawsze jeszcze, chociaż z tytułu tylko, Wielki Moguł ze znacznym dochodem rocznym w przepysznym pałacu i jego to zapewne obwołali insurgenci królem.

Dziennik Times, który ta raza kazał sobie także z Trycstu telegrafować treść poczty swej zamorskiej, donosi między innemi:

Również i w Ferozepore zaszły zaburzenia, lecz je przytłu-miono. Rząd powziął wszelkie środki potrzebne do przytłumienia rokoszu i ściągnał wojska do Delhi i jego okolic. 7go rozwiązano 34. krajowy pułk pieszy.

Dalej telegrafowano do tegoż dziennika z Marsylii:

"W Oude nie zaburzono spokoju. Z Cejlonu nadeszty wojska do Kalkuty. Okręt "Punjab" z oddziałem 64go pułku z Buszyru miał 20. maja odpłynał z Galle do Kalkuty. Lord Elgin odpłynał 27. maja na pokładzie paropływu "Singapore" do Chin, a do Hongkong zawinęło 11 łodzi kanonierskich."

Edonicaichia z ostatnicj poczty.

Paryz, 1. lipca. Wczoraj wieczór renta 3% 67, 22½, kolej 637. Według doniesienia z Turynu z 30. czerwca odkryto w Genuy spisek buntowniczy i 40 osób aresztowano.

Komisya zajmująca się oznaczeniem granic turecko-rosyjskich w Azyi, rozpoczęła czynność swoją d. 6. z. m. jak donosi Pays.

Londyn, 30. czerwca. Globe zapowiada przybycie Ich Mość Cesarstwa Francuzów pierwszych dni sierpnia. – W dochodach państwa z ostatniego kwartału okazało się niedoboru 3.0.000 f. sztr.

Niedyolan, 30. czerwca. Jego c. kr. Wysokość Arcyksiąże jenerał-gubernator i najdostojniejsza Narzeczona Arcyksięcia Jego Mości, otrzymawszy doniesienie, że w parafii St. Vito w prowincyi Vicenzy zawalił się dach na kościele, kazali wypłacić znaczne wsparcie tym familiom, które przytem poszkodowane były.

Bononia. 29. czerwca. Zapewniają że Ojciec Św. odwiedzi

Modene.

Neapol, 21. czerwca. W Castellamare umarł wczoraj rosyjski jenerał-adjutant książe Czerniczew, zwłoki zostaną przewiezione do Moskwy. - Pogłoski po pismach, jakoby w Gaecie wykonać miano zamach na życie Króla, są zmyślone.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 3. lipca. Na naszym dzisiejszym targu płacono za mec pszenicy (76 B) 4r.; zyta (78½ B) 2r.37kr.; owsa (45 B) 1r.27kr.; prosa 2r.30kr.; fasoli 3r.; — za cetnar siana 55½, kr.; okłotów 30⅓, kr.; — sag drzewa hukowego kosztował 9r.20kr., dehowego 8r.22kr. bowego 8r.22kr., sosnowego 8r.30kr.; -- funt miesa wołowego 91/2k.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 19. czerwca. Według doniesich handlowych podajemy następujące zestowienie przeciętnych cen cercaliów i innych artykułów, jakie były w pierwszej połowie czerwca na targach w Sanoku, Dobromilu, Lisku, Rymanowie i Dynowie.

	Sanok Zr. Sr.		_	kr.	zr.		Rymanow.		Dynow	
ALTERNATION OF THE PERSON OF T						k 0 1	_			
Mec pszenicy	3	43	3	45	3	36		18	3	24
"żyta	1	56	2	7	2	24			2	12
" jeczmienia	1	36	1	40	1	42	1	30	2	
owsa	1	12	1	12	1	6	1	12	1	36
, hreczki	1		3							
" ziemniaków					1	6	1		1	12
Cetnar siana				50		50		48	1	12
Sag drzewa twardego	4		6	30	5	+	8	. 4	7	30
" " miękkiego			5	18	3		6		3	40
Funt miesa wołowego		8		$6^{3}/_{5}$		8		7		4
Mas okowity		42	-	40		36		10		28
77 1 . 1										

Kukurudzy, wełny i nasienia konicza nie było w handlu.
(Targ Ołomuniecki na woly.)

Ołomuniec, 24. czerwca. Na dzisiejszym targu liczono wszystkiego 36 wołów; 6 wołów przypędził Mozes Medak, 10 wo-łów Markus Hermann, obydwa z Lutowisk, a 20 wołów Samuel Körbel z Hundsdorfu na Wegrzech. Z tych 36 sztuk dla wysokich cen 3 sztuki zostały nie sprzedane. Cena zaś w ogóle była ta sama co zeszłego tygodnia, to jest: najwyższa za parę wołów, tuszy 1000 mięsa a 140 toju 700 złr.; najniższa zaś za parę w tuszy 660 mięsa a 80 toju 390 złr. w. w. Przeciętna cena wszystkich tu sprzedanych wołów wynosiła 520 złr. w. w. o tuszy 800 mięsa i 100 to kie miesa i 100 H łoju.

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

			Dnia	2. li	pea										złr.	kr.
Instytut	kupil p	rócz	kaponów	100	po		,				e		4		-	-
99	przeda	ł "	99	100	po	×						٠			83	-
**	dawał	77	n za	100		٠					٠				82	30
97	ządał	71	" za	100	81	٠	٠	٠	0	•	4	w		0	-	11/2
W	artosc	kupon	a od 100	zir.		0					4			0	-	1/8

Kurs lwowski.

Dnia 3. lipca.	gotó	wką	towarem		
Ditta a. npca.	złr.	kr.	z}r.	kr.	
Dukat holenderski mon. konw.	4	45	4	48	
Dukat cesarski , , ,	4	47	4	50	
Półimperyal zł. rosyjski " "	8	16	8	19	
Ruhel srebrny rosyjski " "	1	36	1	37	
Talar pruski	1	31	1	33	
Polski kurant i pięciozłotówka " "	1	11	1	12	
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.) bez	81	45	82	12	
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne kuponów	80	-	80	24	
5% Pożyczka narodowa) Ruponow	84		84	45	

Kurs giełdy wiédeńskiej.

rego $38^2/_4 - 39$.

Amsterdam 2 m. $86^4/_4$ t. — Augsburg Uso $104^4/_4$ t. — Bukareszt 31 T. 265. Konstantynopol 31 T. 465 —. Frankfurt 3 m. $103^4/_2$ t. — Hamburg 2 m. $763^4/_8$. — Liwurna 2 m. 105. — Londyn 3 m. 10-7. — Medyolan 2 m. $103^4/_8$. — Paryż 2 m. 121. — Cesarskich ważnych dukatów agio $7^5/_8$ — $7^3/_4$. — Napoleondor 8 10 — 8 11. Angielskie Sover. 10 12 — . — Imperyal Ros. 8 23.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Telegrafowany Wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 3. lipca.

Oblig. długu państwa 5% 835/8; 4½% 735/8; 4% 653/8; z r. 1850 —.

389 —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr.
—; z r. 1839 1423/8; Wied. miejsko bank. —. Wegiers. obl. kamery nadw.
——. Akcye bank. 1010. Akcye kolei półn. 1900. Głognickiej kolei żelaznej
—. Oedenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 581. Lloyd
—. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.

Amsterdam l. 2 m. —. Augsburg 1043/8 3 m. Genua — l. 2 m. Frankfurt 1035/8 2 m. Hamburg 763/4 2 m. Liwurna —— 2 m. Londyn 10 — 8.

2 m. Medyołan 103. Marsylia 121. — Paryż 1211/4. Bukareszt 264. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 73/4. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A.—; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemn. 803/4; innych krajów koron. 464. Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 1093/4. Pożyczka narodowa 847/8. C. k. austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. — fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 239. Hypotekar. listy zastawne —. Akcye zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa. Dnia 3. lipca.

PP. Grochalski Jul., z Chlebowice. — Jaworski Gabryel, c. k. porucz., z Rosyi. — Łodyński Hironim, z Milatyna. — Miączyński Jan. z Suchodół. — Rylski Wine., z Zagórza. — Biliński Felix, z Olszanki. — Czermiński Juliusz. z Glińska. — Maurocordato Mik. Alex., książ. mołd. jenerał, z Moldawii. — Mercy Mik., c. k. podpułkownik, z Tarnopola. — Szymanowski Franc., z Bebistona.

Wyjechali ze Lwowa. Dnia 3. lipea.

Hr. Golejowski Adam, do Hryniowiec. — Hr. Golejowski Jan, do Krzywea. — Hr. Stadnicki Jul., do Tarnopola. — Br. Brückman Lud., do Manaster ea. — PP. Augustynowicz Bol., do Kniażego. — Komarnicki Bol., do Sasowa. — Korytowski Stan, do Buska. — Morawski Konst., do Pohorzec. — Markowski Kaz., do Krakowa. — Padlewski Apol., do Czabarówki. — Puzyna Włod., do Marenowa. — Petrowicz Winc., do Przybiawki. — Piotrowski Leon, ces ros., perucz., do Kijowa. — Rubczyński Alf., do Stanina. — Szawłowski Ludwik, do Przewłok. — Sobieszczański Wilh., do Krakowa. — Wolański Mikołaj, do Pauczówki. czówki.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie. Dnia 2. lipca.

Pora	Barometr w mierze parys, spro- wadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepla według Reaum.	wilgo-	Kierunek i sila wiatru	Stan atmosfery	
7. god. zrana 2. god. popoł. 10.god. wiecz.	322.92 322.54 323.42	+ 15 2° + 17.2° + 13.7° Wnocy	66-0	zachodni sł. " silny " "	pochmurno "	

T' M A T Ca.

Dziś: Opera niem.: "Der Barbier von Sevilla." W poniedziałek: "Narya Joanna, kobieta z gminu."

Termina

sprzedaży, kupna, dzierzawy, licytacyi i t. d.

Dnia 7. lipea: Lieytacya na wybudowanie nowej szkoły gminnej w Uściu biskupiem w Mielnicy. – Licytacya na dostawe papieru dla c. k. sądu ob-wodowego w Samborze. – Licytacya gruntu chłopskiego pod nr. kons. 12. w Drohobyczu.

Dnia 8go lipca: Licytacya budynków należących do rzym. kat. wikaryi w Założeach.

Dnia 9. lipea: Licytacya sum zahípotekowanych na dobrach Mużyłów w Samborze. - Licytac obwodowego w Samborze. Licytacya na dostawe potrzeh oświetlenia dla c. k. sadu

Dnia 15. lipca: Licytacya na dostawe potrzeb oświetlenia, opału, prania bielizny, robót krawieckich i t. d. dla r. k. i gr. k. seminaryum w Prze-

Dnia 16. lipca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Samborze.

Dnia 17. lipca: Wydzierzawienie dochodów miejskich w Samborze.

Licytacya na wybudowanie kanału nr. 171 koło Dubiecka za pomocą offert podzień 17. lipca w Sanoku. — Licytacya na dostawę potrzeb ubioru dla aresztantów c. k. sądu obwodowego w Złoczowie.

Dnia 18. lipea: Licytacya realności pod nr. 6101/4 we Lwowie.

Dnia 20. lipca: Licytacya zaległych klejnotów w urzędzie zastawniczym "Pii Montis" we Lwowie. — Licytacya realności pod nr. 957 w Tarnopolu. Licytacya realności pod nr. 35 i 36 w Drohobyczu. Licytacya na przebudowanie szpitalu wojskowego w Czortkowie na kasarnię dla konnicy za pomocą offert po dzień 20go lipca we Lwowie.

KEDNIKA.

Zakłady Dobroczynności naszego miasta otrzymały temi dniami niespodziewane wsparcie, i dwakrość Opatrzności boskiej składają dzięki za to najprzód, iż je otoczyła życzliwą publicznością, a powtóre iż łaską miłosierdzia swego natchnąć umie duszę tkliwą, która przykładnem wynurzeniem litości własnej wszystkich serca przenika, że i oni radzi się przyczyniają. Jaśnie Oświecona księżna Marcelina Czartoryjska dawała w niedziele i we środę koncert na korzyść tutejszych zakładów dobroczynności, a publiczność, luboć na drugi koncert zbyt poźno zawiadomiona, zebrała się bardzo licznie, chcąc obecnością swoją zawdzięczyć księżnie łaskawą pamięć i ofiarę dla potrzebujących pomocy.

Dochód z pierwszego koncertu przyniósł . . . . . 804 złr. 10 kr. Dochód z drugiego koncertu zaś . . . . 329 " 56 "

Razem . . . 1134 złr. 6 kr.

od tego należy odjąć:

a) koszta urządzenia obydwóch koncertów. 160 zlr. 12 kr.

b) należytość dyrektorowi niemieckiego tea-

tru za dziesiąty bilet . . . . 104 złr. — kr.

. 264 złr. 12 kr. Razem . . .

które potrąciwszy od przychodu, pozostaje jako czysty dochód 869 złr. 54 kr.

Suma ta w następujący sposób została podzielona.

Jedna półowa dla zakładów dobroczynnych zostających pod opieka Jej Excelencyi hr. Goluchowskiej, a mianowicie:

100 złr. dla Zakładu Ochronek małych dzieci,

334 złr. 57 kr. dla Zakładu sierót;

Druga pôlowa przeznaczona została dla Zakładów, którym przewodniczy Jej Excelencya z hr. Potockich hr. Caboga.

Z powiatu kulikowskiego nadeszły doniesienia, jakie szkody wyrządziła burza i grady d. 11. z. m., klęska dotknęła następujące gminy tego powiatu:

Deroszów Wielki, Doroszów Mały, Koszelów, Nowesioło, Nadycze, Hrebence, Kulików, Przemiwołki, Mohylany, Nahorce, Artasów, Przedrzymiechy male i wielkie, Dzibułki, Wola żółtaniecka, Zeldec i Teodorsdorf.

(Szybkość żeglugi na morzu atlantyckiem.) Roku zeszłego odbywano żeglugę z Liwerpolu do Nowego Jorku okrętami amerykańskiemi w przeciągu 12 dni 161/2 godzin w przecięciu, paropływami zaś angielskiemi w przeciągu 11 dni 22 godzin; odwrotnie zaś z Nowego Jorku do Liwerpolu w 12 daiach 8 godzinach amerykańskiemi i w 12 dniach 3 godzinach angielskiemi paropływami. Żegluga do Ameryki wymaga przeto i u paropływów więcej czasu niż z Ameryki do Europy, a to z powodu częściej powracających wiatrów zachodnich i prądu morskiego ku wschodowi. Liczne wypadki nieszczęśliwe, jakie się wydarzają na morzu atlantyckiem przez zetkniecie się i uderzenie okrętów do Europy i Ameryki płynących, doprowadzić muszą wkońcu do powszechnej umowy internacyonalnej względem podziału oceanu na "szlaki morskie" według propozyci amerykańskiej. Strefa służąca teraz do żeglugi europejsko-amerykańskiej ma 250 mil angielskich szerokości. Gdyby więc ograniczono okręta na przestrzeń 20-50 mil u granic tej strefy, i dwoma szlakami morskiemi żeglugę tę odbywano, natenezas paropływy więcejby się nie spotykały, a powód tylu przypadków nieszczęśliwych byłby na zawsze uchylony.

Dodatek tygodniowy Nr. 27.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

- 1. Galicyjskie Towarzystwo gospodarskie. Sprawozdanie komitetu c. k. Towarzystwa gos. gal. przedłożone ogólnemu Zgromadzeniu d. 20. czerwca 1857. (Dokończenie).
- 2. Obrot handlu krajowego w lutym 1857. Przywóz do kraju.
- 3. Pismo i napisy starożytne przez Józefa Łepkowskiego. (Dokończenie).
- 4. Lwów. Dokument z r. 1601. Rada miejska ustanawia bractwo dla czeladzi murarskiej i nadaje mu przepisy dla utrzymania porządku. (Dok.)